

Västerbottens läns landsting
Landstingsfullmäktige
Organisationsnummer:
232100-0222

Revisionsberättelse för år 2012

1 Inledning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelser och nämnder bedrivit under år 2012. Revisorer i kommunalförbund, samordningsförbund, stiftelser och ekonomiska föreningar har granskat landstingets kommunala företag.

Landstingsstyrelsen, folkhögskolestyrelserna och nämnderna ansvarar för att verksamheter bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheterna. De ansvarar för att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för åiterrapportering till fullmäktige. Revisorerna har i uppdrag att granska verksamhet, kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Vi har genomfört 2012 års granskning i enlighet med kommunallagen, landstingets revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen är genomförd med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Rapporterna finns att hämta på landstingets hemsida (www.vll.se).

1.1 Sammanfattande iakttagelser

Vi bedömer att landstingets styrelser och nämnder i allt väsentligt har bedrivit sina verksamheter på ett tillfredsställande sätt. Patientnämnden har en väl fungerande styrning. Det förekommer dock svagheter i flera av övriga styrelser och nämnders styrning. Våra viktigaste iakttagelser är i sammanfattning:

- Landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och rehabilitering, kostnämnden, nämnderna för folkhälsa och primärvård och styrelserna för Storumans och Vindelns folkhögskolor behöver utveckla sin styrning.
- Landstingsstyrelsens uppsikt är inte tillräcklig.
- Landstingsstyrelsen har inte uppdaterat landstingets regelverk.
- Landstinget saknar ett fungerande ledningssystem.
- Landstinget saknar en fungerande ärendeberedning.

2013-03-26

I avsnitten nedan kommenterar vi iakttagelser för respektive styrelse och nämnd.

2 Landstingsstyrelsen

Vi bedömer att landstingsstyrelsen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Revisorerna har emellertid under flera år uttryckt oro över landstingets ekonomiska utveckling. Tidigare års underskott och kravet på balans innebär att 117 miljoner kronor skulle ha återställts år 2012. Årets resultat på 87 miljoner kronor, justerat för realisationsvinster och orealiserade upp- och nedskrivningar, är inte tillräckligt för att återställa underskott från år 2008 och 2009. Trots att landstinget under år 2012 fick intäkter på ca 120 miljoner kronor av engångskaraktär i form av återbetalda sjukförsäkringspremier så återstår 30 miljoner kronor som man inte lyckats återställa. Dessa pengar måste återställas år 2013.

Räknar man bort den extra intäkten för sjukförsäkringspremien så uppgår ökningen av verksamheternas nettokostnader till 3,8 procent. Denna ökning är oroande eftersom landstingets intäkter i form av skatter och statsbidrag endast ökat med 2 procent. Landstinget står inför stora utmaningar för att komma tillrätta med denna obalans.

Fullmäktige har bedömt att behovet av kostnadsreducerande åtgärder fram till år 2015 uppgår till ca 300 miljoner kronor. Som en del i arbetet med att minska landstingets kostnader har landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden under år 2012 genomfört Projekt balans som innefattat stora delar av landstingets verksamheter. Vi är positiva till att styrelsen och nämnden arbetat aktivt för att möta landstingets kommande behov av minskade kostnader. Verksamheternas negativa budgetavvikelser år 2012 får dock ses som ett mått på att projektet inte gett avsedd effekt. Verksamheten går in i år 2013 med en högre kostnadsnivå än vad finansieringen medger.

2.1 Styrning, uppföljning och kontroll

Våra fördjupade granskningar visar att landstingsstyrelsen inte har haft en tillräckligt utvecklad styrning och uppföljning. En stor brist är att landstinget saknar fungerande ledningssystem, ärendeberedning och ett samlat regelverk. Exempel på kritiska granskningar inom landstingsstyrelsens verksamhetsområde är:

- *Kontroll av bisysslor (nr 6/2012)*
- *Landstingets leverantörsregister (nr 7/2012)*
- *Förtroendevaldas ersättning för förlorad arbetsinkomst (nr 9/2012)*
- *Rutiner för beredning av ärenden (nr 10/2012)*
- *Landstingets upphandlingsverksamhet (nr 11-12/2012)*
- *Hantering av remisser (nr 16/2012)*

SW
11/5
11/5

2013-03-26

- *Landstingsstyrelsens uppsiktsplikt (nr 14, 17-18/2012)*
- *Vårdgivarens informationssäkerhet (nr 20/2012)*
- *Hantering av allmänna handlingar (nr 24/2012)*
- *Hantering av personuppgifter (nr 25/2012)*

I jämförelse med tidigare år har landstingsstyrelsen utvecklat sitt arbete med den interna kontrollen. Landstingsstyrelsen behöver fortsätta detta arbete. Flera av de kontroller styrelsen beslutat om i sin internkontrollplan för år 2012 är inte tillräckligt specifika när det gäller hur och med vilken omfattning kontroller ska genomföras. En svaghet är att flera av kontrollerna inte blivit återrapporterade med tillräcklig kvalitet. För verksamhetsområde service har landstingsstyrelsen överhuvudtaget inte fått någon återrapportering.

Landstingsstyrelsen har heller inte säkerställt att samtliga övriga styrelser och nämnder till styrelsen rapporterat om sitt arbete med den interna kontrollen. Detta har i sin tur medfört att landstingsstyrelsen saknat ett komplett underlag för att utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll. Landstingsstyrelsen har inte informerat fullmäktige om den interna kontrollen år 2012.

2.2 Uppsiktsplikten

Landstingsstyrelsens uppsikt över övriga nämnder, styrelser och kommunala företag m.fl. har för år 2012 varit begränsad till att styrelsen tagit del av protokoll, ekonomisk rapportering, delårsrapporter och årsrapporter. Detta är inte tillräckligt för att landstingsstyrelsen ska uppfylla sin uppsiktsplikt.

Vi vill i detta sammanhang lyfta frågan om att landstingsstyrelsen endast knapphändigt i årsredovisningen redogjort för eventuella finansiella risker knutna till problem med tågtrafiken. Problemen i tågtrafiken har handlat om förseningar av Ådalsbanan, tekniska problem med signalsystem och fordon m.m. Vi vill med detta göra fullmäktige uppmärksamma på problemområdet och att vi har begränsade förutsättningar att genomföra granskning eftersom den regionala kollektivtrafikmyndigheten, Länstrafiken AB och Norrtåg AB ligger inom Regionförbundet i Västerbottens län.

3 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Vi bedömer att hälso- och sjukvårdsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Nämndens ekonomiska resultat för år 2012 har förbättrats jämfört med tidigare år. Intäktsförstärkningar av engångskaraktär bidrar till stor del till det förbättrade resultatet. Nämnden redovisar för år 2012 ett underskott med 19 miljoner kronor i förhållande till budget. Detta motsvarar en avvikelse mot budget med -0,5 procent. På samma sätt som med landstingsstyrelsen ser vi positivt på att hälso- och sjukvårdsnämnden under år 2012 tagit initiativ till att minska landstingets kostnader. Det är emellertid fortsatt problematiskt att stora delar av nämndens verksamheter redovisar underskott i förhållande till budget. Enligt uppgifter i nämndens årsrapport gick verksamheterna in i år

DN
Jus
H E Jus
MB

2013-03-26

2013 med en för hög kostnadsnivå på 31 miljoner kronor. Tillsammans med fullmäktiges krav på kostnadsreduceringar på 35 miljoner kronor innebär detta att nämnden år 2013 behöver reducera sina kostnader med 66 miljoner kronor.

3.1 Styrning, uppföljning och kontroll

Det finns oklarheter kring nämndens ansvar och roll som behöver utredas. Hälso- och sjukvårdsnämnden utgör enligt fullmäktiges reglemente hälso- och sjukvårdsnämnd. Landstingsstyrelsen ansvarar för förvaltningen. Mellan nämnden och styrelsen finns inga överenskommelser, uppdragsavtal eller liknande som reglerar i vilka delar landstingsstyrelsens förvaltning ska utföra verksamhet åt hälso- och sjukvårdsnämnden. Mot bakgrund av att sådan reglering helt saknas bedömer vi att hälso- och sjukvårdsnämnden inte haft en tillräckligt utvecklad styrning, uppföljning och kontroll över sitt verksamhetsområde.

Våra fördjupade granskningar visar också att nämnden inte har en tillräcklig styrning. Nämnden saknar fungerande ledningssystem och ärendeberedning för sitt verksamhetsområde. Exempel på kritiska granskningar inom nämndens verksamhetsområde är:

- *Kontroll av bisysslor (nr 6/2012)*
- *Hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomistyrning (nr 8/2012)*
- *Rutiner för beredning av ärenden (nr 10/2012)*
- *Landstingets upphandlingsverksamhet (nr 11/2012)*
- *Styrning av projekt balans (nr 13/2012)*
- *Hantering av avvikelser i Avans (nr 15/2012)*
- *Hantering av remisser (nr 16/2012)*
- *Vårdgivarens informationssäkerhet (nr 20/2012)*
- *Hantering av allmänna handlingar (nr 24/2012)*
- *Hantering av personuppgifter (nr 25/2012)*

Hälso- och sjukvårdsnämnden har utvecklat sitt arbete med den interna kontrollen. Nämnden behöver fortsätta detta arbete. En svaghet är att flera av kontrollerna i internkontrollplanen inte blivit återrapporterade med tillräcklig kvalitet.

4 Nämnden för funktionshinder och habilitering

Vi bedömer att nämnden för funktionshinder och habilitering i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. För år 2012 redovisar nämnden ett ekonomiskt resultat som i det närmaste är i balans med budgeten (-0,3 procent). Detta är en markant förbättring jämfört med föregående år. Enskilda verksamheter har emellertid fortfarande stora budgetavvikelser som

GN
Jo
H
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

2013-03-26

nämnden behöver arbeta vidare med. Nämnden har för år 2012 utvecklat sin verksamhetsplan jämfört med tidigare år. Flera av målen är dock inte mätbara. I sin årsrapport har nämnden endast redovisat resultatet för hälften av de mål som nämnden skulle följa upp.

5 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

Vi bedömer att landstingets tre nämnder för folkhälsa och primärvård under år 2012 i allt väsentligt har bedrivit sina verksamheter på ett tillfredsställande sätt. Granskningarna visar att nämnderna under året genomfört ett ambitiöst arbete i syfte att redovisa hur behoven av folkhälsa och primärvård är tillgodosedda. Nämnderna har också varit aktiva i arbetet med att få fler samhällsaktörer att medverka i det hälsofrämjande arbetet.

6 Patientnämnden

Vi bedömer att patientnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Patientnämnden gör strukturerade uppföljningar av verksamheten. Vår samlade bedömning är att patientnämnden har en väl fungerande styrning, uppföljning och kontroll.

7 Styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor

Vi bedömer att styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor i allt väsentligt har bedrivit verksamheterna på ett tillfredsställande sätt. Det finns däremot utrymme till förbättringar vad gäller styrning och uppföljning med hjälp av mätbara mål. För år 2012 har styrelsen för Vindelns folkhögskola inte i tid inför fullmäktiges ansvarsprövning beslutat om sin årsredovisning.

8 Kostnämnden

Vi bedömer att kostnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden behöver emellertid utveckla sin redovisning av verksamhetens måluppfyllelse. Nämnden har inte i tid expedierat sin årsrapport till landstingsstyrelsen inför styrelsens årsredovisning till fullmäktige.

9 Ansvarsprövning

Vi bedömer sammantaget att styrelser och nämnder i Västerbottens läns landsting i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Den finansiella redovisningen har tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer att patientnämnden i allt väsentligt har haft en tillräcklig intern kontroll. Vi bedömer att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering, styrelsen för Storumans folkhögskola, styrelsen för Vindelns folkhögskola och kostnämnden **inte** har haft en tillräcklig intern kontroll.



2013-03-26

Vi bedömer att landstingsstyrelsen uppnår två av fullmäktiges tre finansiella mål. Årets investeringar har finansierats utan extern upplåning. Resultatmålet är i huvudsak uppnått tack vare intäkter av engångskaraktär och uppskrivning av tidigare års nedskrivningar av placerade medel. För det tredje finansiella målet, som handlar om hur stor andel av pensionsåtagandet som ska vara finansierat, saknas målvärde för år 2012. Vår samlade bedömning är att landstinget uppfyllt fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. Det positiva justerade resultatet på 87 miljoner kronor är dock inte tillräckligt för att uppfylla kravet på att återställa tidigare års underskott. Detta krav på återställande uppgår år 2012 till 117 miljoner kronor. Balanskravet är därmed inte uppfyllt. Det återstår 30 miljoner kronor som måste återställas år 2013.

När det gäller redovisningen i förhållande till fullmäktiges verksamhetsmål konstaterar vi att landstingsstyrelsens redovisning i förvaltningsberättelsen inte är utformad på sådant sätt att det går att bedöma om styrelser och nämnder genomfört sina verksamheter i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelser och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att landstingets årsredovisning för år 2012 godkänns.

Våra ställningstaganden baseras på bifogade redogörelser och rapporter.

Umeå den 26 mars 2013

Landstingets revisorer


Rob Eriksson
Ordförande


Karl Gustav Abramsson


Mattias Sehlstedt


Philip Cohen


Sven-Olov Södermark
Vice ordförande


Thomas Nordenstam


Kurt-Lennart Eriksson



2013-03-26

Bifogade redogörelser och rapporter

Landstingsrevisionens rapporter år 2012:

01/2012 Granskningsplan
år 2012

02/2012 Granskning av
landstingets lönekontroll
år 2011

03/2012 Granskning av
delårsbokslut 2012 - fi-
nansiell del

04/2012 Granskning av
hur landstingsstyrelsen
redovisar måluppfyllelse
i delårsrapporten 2012

05/2012 Granskning av
resefakturor

06/2012 Granskning av
landstingets kontroll av
bisysslor

07/2012 Granskning av
landstingets
leverantörsregister

08/2012 Granskning av
hälso- och sjukvårds-
nämndens ekonomistyr-
ning

09/2012 Granskning av
ersättningar för förlorad
arbetsinkomst till förtro-
endevalda

10/2012 Granskning av
landstingets rutiner för
beredning av ärenden

11/2012 Uppföljande
granskning av landsting-
ets upphandlingsverk-
samhet

12/2012 Granskning av
landstingets upphand-

lingar inom fastighetsom-
rådet

13/2012 Granskning av
hälso- och sjukvårds-
nämnden styrning av
Projekt balans

14/2012 Granskning av
landstingsstyrelsens
skriftliga rutiner för sin
uppsiktsplikt

15/2012 Granskning av
landstingets avvikelse-
hantering i Avans

16/2012 Granskning av
landstingets hantering av
remisser

17/2012 Granskning av
landstingsstyrelsens upp-
siktsplikt över Regionför-
bundet i Västerbottens
län

18/2012 Granskning av
landstingsstyrelsens upp-
sikt år 2012 - En samlad
bedömning

19/2012 Granskning av
museistiftelserna år 2012

20/2012 Granskning av
vårdgivarens informa-
tionssäkerhet

21/2012 Granskning av
sjukresor

22/2012 Granskning av
patientnämnden år 2012

23/2012 Granskning år
2012 av nämnderna för
folkhälsa och primärvård

24/2012 Granskning av
landstingets hantering av
allmänna handlingar

25/2012 Granskning av
landstingets hantering av
personuppgifter

26/2012 Sammanställ-
ning över revisionsbe-
rättelser åren 2003 - 2011

27/2012 Granskning av
nämnden för funktions-
hinder och habilitering

28/2012 Granskning av
folkhögskolestyrelserna i
Vindeln och Storuman

29/2012 Granskning år
2012 av kostnämnden

30/2012 Granskning av
stiftelser och fonder 2012

31/2012 Granskning år
2012 av hälso- och sjuk-
vårdsnämnden

32/2012 Granskning av
landstingsstyrelsens och
hälso- och sjukvårds-
nämndens uppföljning av
sin interna kontroll

33/2012
Landstingsstyrelsens ar-
bete år 2012 med intern
kontroll.

34/2012 Granskning av
bokslut per den 31
december 2012.

35/2012 Granskning av
hur landstingsstyrelsen
redovisar måluppfyllelse
i årsrapporten 2012

Handwritten signatures and initials:
DN
90
H. L. M.
B. H.

2013-03-26

36/2012 Granskning av landstingsstyrelsens och nämndernas ekonomiska månadsuppföljning

37/2012 Översikt över iakttagelser år 2012.

Av landstinget bildade stiftelser:

Stiftelsen Västerbottens Museums samlingar
894003-5390

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen Skellefteå Museum 894700-8309

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Skogsmuseet i Lycksele 895400-6659

- *Revisionsberättelser*

Emma Ricklunds stiftelse 896100-1651

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen AC utveckling 894701-6161

- *Revisionsberättelse**

Stiftelsen SAMSYN 894002-9880

- *Revisionsberättelse*

Stiftelser och fonder förvaldade av landstinget:

Stiftelsen Tärnaby skidhemsfond

- *Revisionsberättelse*

Samfond för bidrag till patienter vårdade vid Norrlands universitetssjukhus

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Häradshövding Herman Rogbergs minnesfond

- *Revisionsberättelse*

Willy Landsbergs stiftelse

- *Revisionsberättelse*

Stiftelsen Johan Albert Marklunds frisängsfond

- *Revisionsberättelse*

Kempefondens slöjdlinje

- *Revisionsberättelse*

Rektor David Jacobssons minnesfond

- *Revisionsberättelse*

Övriga stiftelser och fonder där landstinget utser revisorer:

Stiftelsen Västerbottens läns arbetarstugor
894001-3942

- *Revisionsberättelse*

Kommunalförbund:

Regionförbundet i Västerbottens län
222000-2436

- *Revisionsberättelse*

Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) 222000-1313

- *Revisionsberättelse*

* Dokumentet har inte inkommit i tid till revisorernas slutrevision den 26 mars 2013. Dokumentet översänds till landstingsfullmäktige vid ett senare tillfälle.

Handwritten signatures and initials:
DN
KS
HA
MB
UCO
PB
K